Verslag Participatieavond i.v.m. nieuwbouwplannen R.K. Begraafplaats en Crematorium St. Laurentius.

St. Laurentius is voornemens om een nieuwbouw te plegen. De bedoeling is om aansluitend aan het gebouw aan de Nieuwe Crooswijkseweg circa 500 m2 te bebouwen en 170m2 groen te creëren. De functionaliteit van het gebouw zal bestaan uit een nieuwe aula, familiekamers, een koel- en verzorgingsruimte en een ontvangstkamer voor families te creëren.
Op 30 juni 2025 is er in samenwerking met de Gemeente en Architecten een inloopavond voor de "buurt" georganiseerd. Om de buurt hierover te informeren en uit te nodigen zijn er 1750 flyers verspreid in de directe omgeving van de begraafplaats & crematorium.
Van de mensen die de avond bezochten komen de meesten uit de directe omgeving (straten om de begraafplaats heen).
Tijdens de inloopavond vond er informatie plaats vanuit de gemeente en architect. Als bezoekers daarnaast vragen inhoudelijk over de reden van de bouw hadden konden ze hiervoor terecht bij de directeur van de begraafplaats.

<u>Informatie vanuit de gemeente</u>
Medewerkers van de gemeente gaven een toelichting op het proces van de realisatie van het afscheidshuis. Dit proces omvat het maken van een projectambitiedocument en het maken van een nota van uitgangspunten.. Ook werd toegelicht dat de gemeente kiest voor een goede groei van Rotterdam in het kader van de Omgevingsvisie. Samen stad maken, ontwikkelen vanuit de eigen identiteit, ontwikkelen vanuit bestaande kwaliteiten, Gezond, Compact, Productief, Duurzaam en Inclusief.
Verder werd de aard en het karakter van de plek toegelicht. Begraafplaats & crematorium ligt tussen Oud- en Nieuw Crooswijk in en vormt een onderdeel van de groene omgeving Schuttersveld. Het is een gemeentelijke monument. De entree is gelegen aan een levendige straat, het is ommuurd maar vrij toegankelijk. Rondom de begraafplaats is het groen ingericht (groene zoom). Door de ligging van de muur en de groene zoom licht de begraafplaats & crematorium verscholen in de wijk. Het groen van het Schuttersveld en het groen op en rondom de begraafplaats is waardevol voor mens en dier. Sommige plekken bieden ruimte aan verblijf, andere aan kijkgroen en rust.
Binnen de ambities die de begraafplaats & crematorium heeft is het belangrijk aan een aantal condities te voldoen, in concept zijn deze als volgt geformuleerd:

- **Geef vorm aan de overgang tussen stad en begraafplaats:**
    1. Laat in architectuur zien wat de functie is;
    2. Maak een voorkant aan de Nieuwe Crooswijkseweg;
    3. Maak goed overgangsruimtes, tussen openbare ruimte en privéruimte met aandacht voor loopstromen en privacy;
    4. Geef betekenis aan de ruimte tussen oud en nieuw met aandacht voor beheer.

- **Respecteer het monument:**
    1. Behoud de monumentale muur;
    2. bouw niet hoger dan het poortgebouw;
    3. ontwerp een eigentijds aanvulling op het poortgebouw maar zoek daarbij wel naar samenhang.
    4. Houd de hoofentree van de begraafplaats als zodanig herkenbaar.

- **Plaats uitbreiding zorgvuldig in de groene zoom**
  1. Ga uit van een kleinschalige opzet;
  2. maak een duurzaam gebouw met aandacht voor natuurinclusiviteit;
  3. behoud de groene omzoming rondom de begraafplaats en waar mogelijk versterk deze;
  4. zorg voor een groene beleving van binnen naar buiten en andersom;
  5. behoud waar mogelijk waardevolle bomen;
  6. tref maatregelen om verlies van groen te compenseren en maak plek voor gidssoorten voor parken en begraafplaatsen.

<u>Informatie vanuit de architect</u>

Medewerkers van het architectenbureau Mecanoo verzorgden vervolgens een verder toelichting waarin gesproken werd over:

- Geschiedenis van de begraafplaats & crematorium.
- De bestaande situatie.
- Het programma van wensen.
- De ontwerpvisie

Geschiedenis

- In 1864 krijgt het Bisdom Haarlem toestemming om de toenmalige buitenplaats Groenendaal in te richten als rooms-katholieke begraafplaats
- In 1867 is de opening van de begraafplaats (ontworpen volgens Italiaans “Campo Santo” (Heilig Veld) model).
- In 1934 wordt het huidige poortgebouw gebouwd
- In 1962 wordt de oorspronkelijk kapel gesloopt en een nieuwe kapel gebouwd (deze werd vervolgens gesloopt in 1987)
- In 2001 wordt de kapel Heilige Maria der Engelen (ontworpen door architectenbureau Mecanoo) gebouwd.
- In 2013 vind een interne verbouw plaats van het poortgebouw plaats met uitbreiding van de aula en bouw van een crematorium.

Analyse bestaande situatie

- Proces van afscheid nemen past nu net in het gebouw maar functioneert niet optimaal.
- Afscheidsceremonies en condoleances kunnen niet gelijktijdig plaatsvinden doordat beiden momenteel in dezelfde aula georganiseerd moeten worden.
- Ondersteunende faciliteiten van de aula zoals catering en ontvangst zijn erg krap.
- De cateringopslag bevindt zich in een tijdelijk portakabin in de patio waardoor deze entreepoort vanaf de straat niet gebruikt kan worden.

Wens voor uitbreiding met een Afscheidshuis

- Aanbieden van familiekamers met een directe 24/7 toegang vanaf de straat waar nabestaanden afscheid kunnen nemen van hun naasten.
- Afscheidshuis in nabijheid gesitueerd van de aula waardoor het in samenwerking met de begraafplaats kan functioneren.
- Vergroten capaciteit aula.
- Wens voor een zelfstandige condoleanceruimte naast een aula voor ceremonies.
- Meer ruimte voor ondersteunende faciliteiten.

Vier mogelijkheden zijn bekeken:

1. Uitbreiding naar ontvangstplein. Hierbij verdwijnt het ontvangstplein, blokkeert het de foyer en verwijdert een belangrijk architectonisch element; de galerij.
2. Uitbreiding aan de kant van de vijver. De bestaande vijver moet verwijdert worden en graven met bestaand grafrecht geruimd.
3. Interne uitbreiding. Er is intern te weinig ruimte voor faciliteiten. De huidige plattegrond is nu al te krap.
4. Uitbreiding buiten de ommuring. Directe toegankelijkheid vanuit de stad en een logische koppeling mogelijk met de bestaande faciliteiten.

De analyse van de vier mogelijkheden geeft aan dat alleen optie 4 een werkende mogelijkheid is.

Stedenbouwkundige inpassing & architectonische visie

Door het voorzetten van de lijnen van de bestaande poortgebouwgevel langs de Nieuwe Crooswijkseweg en de gemetselde tuinmuur aan de Rusthoflaan kan de nu onoverzichtelijke open plek worden omkaderd. De groene as langs de Rusthoflaan richting de Algemene Begraafplaats Crooswijk wordt hiermee versterkt doordat deze niet meer wegvloeit in deze open hoek. Tevens wordt de strakke vorm van de begraafplaatsommuring op een logische manier afgemaakt.

Reacties van de bezoekers

Ondanks dat in de hele wijk flyers verspreid waren (1750 stuks) was de avond helaas niet druk bezocht. Er waren circa 5 mensen aanwezig. Het is niet aan te geven of de mensen geen belangstelling hadden, het mooie weer parten speelde of verhinderd waren. De bezoekers die zijn geweest zijn volledig geïnformeerd en konden hun vragen en zorgen uiten. Ondanks de geringe opkomst kunnen de meeste aanwezigen zich vinden in het initiatief. De plek waar de uitbreiding moet komen kan veel mooier. Vanuit de reactie zijn de volgende aandachtspunten meegenomen:

- Maak een beheersbare ruimte
- Bouw niet verder dan het pad aan de noordzijde (zicht op de Rusthoflaan en het groen).
- Plannen zijn goed hierdoor ontstaat er meer sociale controle in de wijk.
- Best een groot volume en minder groen, wat heeft de buurt eraan
- Worden er buiten ook nog zitplekken gerealiseerd voor de buurt.
- Geef aandacht aan het groen langs de Rusthoflaan.
- Hoeveel extra verkeersbewegingen brengt het met zich mee.
- Een goede ontwikkeling nu een trieste plek.
- Kan het groen langs de begraafplaats meer betekenen voor de buurt? Met aandacht voor beheer graag. Maak een uitbreiding die uitstraalt op de buurt (die mooi is!) en waar de buurt ook wat aan heeft.

Deze vragen en opmerkingen zullen meegenomen bij de verdere ontwikkeling. Voor de uitwerking van de Nota van Uitgangspunten wordt naar verwachting eind 2025/begin 2026 een participatiemoment georganiseerd.

Ook werden er vragen gesteld over de reden van de ontwikkeling. De directeur van de begraafplaats heeft aangegeven dat het niet zozeer om meer diensten zal gaan maar om een betere logistiek tijdens

een uitvaart waarbij nog meer recht gedaan kan worden aan een mooi afscheid van een dierbare door nabestaanden. In het voortraject biedt het mensen mogelijk om op een intieme wijze voorafgaand aan de uitvaart bij hun dierbare te zijn. Dit zal in kleine groepjes gebeuren in een bescheiden kamer. Voor uitvaartondernemers biedt het de mogelijkheid om overledenen in een koeling te plaatsen en te verzorgen.